

- *Oda başkanlarından güçlü destek*
- *G8 Vergi cennetlerine savaş açtı*
- *Altın yatırımcısına 60 milyar dolar kaybettirdi*

Ekonomik Rapor

TÜRMOB Adına Sahibi ve
Genel Yayın Yönetmeni

Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Ali Ekber DOĞANOĞLU

Yayın Kurulu

Nail SANLI

Ali E. DOĞANOĞLU

Ahmet FETTAHOĞLU

Ebru AYDIN

TÜRMOB

MU-DEN A.Ş.

tarafından yayınlanmaktadır

Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri

Gençlik Caddesi No:107

06570 Anıttepe - ANKARA

Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)

Fax: (0.312) 232 50 73

http: www.turmobil.org.tr

e-mail:alid@turmobil.org.tr

Dizgi - Düzenleme

Tuncay TEKYILDIZ

Baskı

Fersa Matbaacılık Paz.San.Tic.Ltd.Şti.

Ostim 36. Sk. No:5/C-D

Yenimahalle/ANKARA

Tel: (0.312) 386 17 00 (pbx)

Basım Tarihi : 14 Ağustos 2013

Basım Yeri : Ankara

ISSN : 1307-6620

Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya tamamı alıntı yapılamaz

Güneş balçıkla sıvanmaz

TÜRMOB'u ve yapılan çalışmaları başarısız göstererek, kendilerine başarı payesi elde etmeye çalışanlar, her zamanki gibi yine hüsrana uğrayacaklardır.

Mesleğimizi geriye götürmeye çalışanlar, biz gelince tüm sorunları çözeceğiz diyenler, mesleği geriletmenin ve gelişimini engellemeye çalışmanın, mesleğe ihanet olduğunun umarım farkına varırlar.

TÜRMOB'un başarıları örtülemeyecek ve kapatılmayacak kadar yüksek seviyelere ulaşmıştır. Uluslararası alandan, sosyal sorumluluk projelerine, mesleki eğitimden, mevzuat kazanımlarına, temsil ve saygınlıktan, liderlik ve öncülük etmeye kadar binlerce konuda meslek bayrağını hep yukarılara taşıdık ve taşımaya devam ediyoruz. Önümüze çıkarılan tüm engellere rağmen başardık ve başarmaya devam edeceğiz.

Birlikteliğin, dayanışmanın verdiği güçle mesleğimizi yarınlara güvenle taşımamızın gayreti içindeyiz. Elbette hedeflerimize ulaşmamızı istemeyenler olacaktır. Elbette kazanımlarımızı gölgelemek isteyenler olacaktır. Ama kimse güneşi balçıkla sıvamayı başaramayacak.

Bu meslek ve meslek örgütü güneş gibi parlamaya devam edecektir.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağımızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik.

Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI / Genel Başkan

Yeni tebliğe uygun Ödeme Kaydedici Cihazlar Garanti'de!

Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları,
anlaşmalı yazar kasa firmalarının
bayilerinden, Garanti Bankası Kredi
Kartları'na uygun ödeme seçenekleriyle
temin edebilirsiniz.

PROFİLO
ÖDEME SİSTEMLERİ

Profilo Verifone VX680-E1

www.edata.com.tr
444 0 776

BEKO
Dünya markası.

Beko 220TR YazarkasaPos

www.beko.com.tr
444 1 404

VERA

Vera Delta

www.verayazarkasa.com
444 22 62

infoteks

Fusions 410 G

www.infoteks.com.tr
0850 333 1414

Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz Nedir?

Üzerinde hem yazar kasa hem de POS donanımı bulunan ve mevcut yazar kasalardan daha çok teknik özellik ve güvenliğe sahip yeni nesil cihazlardır.

Artık yazar kasalar bu isim ile adlandırılacak (ÖKC) olup kademeli geçişlerle **31.12.2015 tarihine kadar** tüm işletmeler eski yazar kasalarını ÖKC'ler ile değiştirecek.

Bu değişiklikteki temel amaç, fiş kesildiği anda satış bilgisinin Maliye veri tabanına ulaşmasıdır.

Neden Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanmalıyız?

Gelir İdaresi Başkanlığı, faaliyetlerinde seyyar EFT-POS (Mobil POS) cihazı kullanan mükelleflerin kullandıkları yazar kasa ve mobil POS cihazlarıyla ilgili yeni bir düzenleme getirmiştir. Bu düzenleme ile birlikte, ilgili firmalar **1 Ekim 2013 tarihinden itibaren** kullandıkları yazar kasa ve Mobil POS yerine, "Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz" satın alarak kullanmak zorundadırlar. Alış faturasının düzenlendiği tarihten itibaren 90 gün içerisinde (31 Aralık 2013 tarihine kadar), bağlı oldukları vergi dairesine bir dilekçeyle (alış faturası örneği, cihaz sicil numarası, cihazdan alınan bir fiş örneği de dâhil olmak üzere gerekli belgeleri eklemek suretiyle) müracaat ederek cihazlarını kayıt ettirmek zorundadır.

Yasal düzenlemenin firmanızı kapsayıp kapsamadığını konusunda en doğru bilgiyi muhasebeciniz veya mali müşavirinizden öğrenebilirsiniz.

Garanti Üye İşyeri Olmak Çok Kolay!

Müşterimizseniz çalıştığınız şubeye, değilseniz size en yakın Garanti Bankası Şubesi'ne başvurabilir ya da garantiPOS.com.tr web sitemizde yer alan başvuru formunu doldurabilirsiniz.

www.garantiPOS.com.tr

**POS
Destek**

444 0 339 posta@garanti.com.tr

www.garantipos.com.tr

70. Başkanlar Kurulu Toplandı

Oda Başkanlarından güçlü destek

Oda Başkanlarının geniş katılımı ile gerçekleştirilen toplantıda, Başkanlar TÜRMOB politikalarına ve uygulamalarına destek vererek, gelecek döneme ilişkin birliktelik ve dayanışmanın kararlılıkla devam edeceğini vurguladılar.

TÜRMOB 70 inci Başkanlar Kurulu Toplantısı Oda Başkanları'nın geniş katılımı ile Ankara'da gerçekleştirildi. Toplantıda, Başkanlar TÜRMOB politikalarına ve uy-

gulamalarına destek vererek, gelecek döneme ilişkin desteklerinin ve dayanışmanın kararlılıkla devam edeceğini vurguladılar.

Bir önceki dönem görev yapmış ancak yeni dönemde görev üstlen-

memiş olan Başkanlara verdikleri hizmet ve yaptıkları katkılardan dolayı TÜRMOB Genel Başkanı Nail Sanlı tarafından plaket verildi.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Genel Başkan Nail Sanlı, yeni

seçilen ve güven tazeleyen Oda Başkanlarını kutlayarak, görev almayan Oda Başkanlarına verdikleri hizmetlerden dolayı teşekkür etti.

Genel Başkan Sanlı, “ilk Başkanlar Kurulu Toplantımızı 21 Kasım 1992 tarihinde dönemin Genel Başkanı Sayın Mustafa Özyürek Başkanlığı’nda Ankara’da gerçekleştirdik ve bugün 70 inci Başkanlar Kurulu Toplantımızı yapıyoruz.

Bu toplantılarda, bu çalışmalarda bizim hep ortak paydamızı mesleğimiz oluşturdu. Bu platformlarda bugüne kadar sadece ve sadece meslek siyaseti yaptık. Mesleğimizin ortak paydası altında dünyamızın, ülkemizin, ekonomimizin,

vergi sistemimizin, mesleki uygulamalarımızın sorunlarını görüştüğ, bunlara ilişkin görüş ve önerilerimizi açıkladık. Bizi burada bir araya getiren olgu mesleğimizdir. Bizim harcamızı mesleğimiz oluşturur. Birliğimizin, dayanışmamızın ve gücümüzün yegane temeli budur.”

TÜRMOB Genel Başkanı Sanlı, dünyadaki siyasi ve ekonomik gelişmeleri değerlendirerek, “Arap Baharı ile başlayan süreç hala devam ediyor. Başta Mısır ve Suriye olmak üzere Libya, Tunus gibi ülkelerde maalesef henüz bir istikrar sağlanabilmiş değil. Mısır’da, Suriye’de yaşananları endişe ile izliyoruz. Akan kardeş kanının biran

önce durması, bölgeye demokratik yönetim anlayışının egemen olması en büyük dileğimizdir.

Suriye’nin Türkiye sınırına yakın bazı bölgeleri PKK’nın Suriye uzantısı PYD tarafından ele geçirildi. Suriye’nin istikrarsızlaştırılması sonucu Irak’ta yaşanan süreç burada da yaşanacak mı? Suriye sınırımızda bölgesel bir yönetimle ya da bağımsız yeni bir devletle yüz yüze gelecek miyiz? Bu gelişmeler yeni yapılanmaları beraberinde getirecek mi, hep birlikte yaşayarak göreceğiz.

Dünyamızı etkileyen en önemli olaylardan birisi de devam etmekte olan küresel ekonomik krizdir. Avrupa’da bir çok ülke hala derin

ekonomik kriz ile boğuşmaktadır. Küresel ekonominin patronu olan ABD'nin alacağı her ekonomik karar başta bizim gibi gelişmekte olan ülkeler olmak üzere bir çok ekonomiyi yakından etkileyebilmektedir.

Amerikan Merkez Bankası FED'in yıllardır uygulamakta olduğu, ayda 85 milyar dolarlık tahvil alım programlarıyla piyasayı fonlama politikasından vazgeçeceğine yönelik sinyal vermesi, ülkemizde piyasalarda önemli dalgalanmalar yaşanmasına sebep oldu.

Küresel piyasada bulunan bol miktarda para ülkemizde faiz oranlarının yüksek olmasından do-

layı ülkemize akmaktaydı. Bu akışın durma ihtimalinin beliriyor olması dalgalanmayı beraberinde getirdi.

Bu dalgalanmanın altında yatan ana sebep Türkiye'nin yüksek miktarda dış borcudur. Mart sonu itibarıyla Türkiye'nin brüt dış borç stoku 350 milyar dolara ulaştı. Yabancıların elinde 77 milyar dolarlık bir hisse senedi ve 122 milyar dolarlık borç senedi stoku bulunuyor. Bunların hepsini alt alta koyduğumuzda karşımıza Toplam 550 milyar dolarlık bir borç stoku büyüklüğü çıkıyor.

Küresel piyasalarda yaşanacak dalgalanmalarda veya bir istikrar-

sızlık ortamında öncelikle yabancıların elindeki hisse senedi ve tahvil de bulunan paraların ülkemizi terk etmesi çok büyük sıkıntıları da beraberinde getirecektir.

Türkiye ekonomisinin sağlam bir zemine oturmasının yolu, kendi gelirleri ile giderlerini finanse edebilmesinden geçmektedir. Cari açık vererek, sıçak para girişi yaparak, borçlanarak sürdürülebilir, istikrarlı bir ekonomik yapıya sahip olmak maalesef mümkün değildir.

Devlet giderlerini finanse etmenin tek sağlam yolu ve kaynağı vergilerdir.”

Genel Başkan Sanlı Gezi Parkı ey-

lemleri ile birlikte Türkiye'nin tarihsel bir süreç yaşadığını vurgulayarak, "Çevreci bir eylem, yanlış bir müdahale sebebiyle gelişerek yurdun dört bir yanında protestolara, gösterilere bazı bölgelerde şiddetli çatışmalara sahne oldu.

Çok korkunç bir bilanço çıktı. 5 Gencecik insanımız öldü. 11 vatandaşımız gözünü kaybetti. 200'e yakın insan gaz fişeklerinin kafalarına isabet etmesinden dolayı beyin travması yaşadı. 4 bin kişi göz altına alındı. 8 bin kişi yaralandı. Milyarlarca liralık maddi hasar.

Başta hükümet, siyasi partiler, parlamento olmak üzere toplumun tüm kesimleri bu olaylardan ders çıkartmak zorunda.

Toplumsal birikimi önleyen en önemli mekanizm demokrasidir, özgürlüklerdir. Baskıyla hiçbir sorunu çözemeyiz. Sorunları çözmeyin yolu demokrasiden geçiyor, özgürlükleri genişletmekten geçiyor, katılımcılıktan geçiyor.

Sivil toplumun olmadığı, sivil toplum kuruluşlarının katılım ve katkısının sağlanmadığı bir ülkede, katılımcı demokrasiden bahsetmek mümkün değildir.

Türkiye'de demokrasiyi geliştir-

mek istiyorsak, sivil toplum kuruluşlarını, meslek örgütlerini, bırakın kapatmaya yönelik düzenlemeler yapmayı, daha çok katkılarını almak zorundayız.

Bir meslek örgütü olarak, TMMOB'a yönelik yapılan düzenlemeleri onaylamamız mümkün değildir.

Ülkemizin güneydoğusunda yıllardır akan kan durdurulamadı. Barış süreci ile birlikte bir umut ortamı oluştu. TÜRMOB'un görüşü toplumun hiçbir kesimi rencide edilmeden akan kanın durmasıdır. Bölgeye barışın gelmesidir. Barış dilinin egemen olmasıdır. Umarız ve dileriz ki bu sorunu da çözer, ülke olarak yolumuza devam ederiz."

Son günlerde vergi sisteminin öncelikli gündem haline geldiğini hatırlatan Sanlı, "vergi sistemimizde köklü bir değişiklik yapacak olan iki ana vergi olan gelir ve kurumları tek bir yapıya getirecek olan Gelir Vergisi düzenlemesi Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu'na geldi. Düzenleme alt Komisyona gönderildi. TÜRMOB olarak yakından takip ediyoruz. Özü itibarıyla iki kanun tek bir kanunda bir-

leşiyor. Meclis açılır açılmaz ilk görüşülecek düzenlemelerden birisi olacak.

Bununla ilgili bir çalışma yaptık, görüş ve önerilerimizi rapor olarak TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine sunmak üzere hazırladık. Çalışmamızı kitap haline getirip sizlerin ve delegasyonumuzun da istifadesine sunacağız.

Önümüzdeki dönem vergi ile ilgili konuları oldukça çok tartışacağız. Son benzin zamları ile birlikte benzinin 5 liranın üzerine çıkması vergi sistemini yeniden tartışma konusu yaptı. 100 Liralık benzinin 65 lirasının vergi olması, hem vergi yükünü hem de vergi sistemindeki adaletsizliği bir kez daha kamuoyu gündemine getirdi.

TÜRMOB Genel Başkanı Sanlı, seçilmiş yönetimlerle birlik ve dayanışma içinde çalışan bir yönetim olduklarını vurgulayarak, "Hiçbir ayırım yapmadan, bütün odalarımızla birlikte olan ve çalışan bir yönetim anlayışımız var. Bizim kurumsal yönetim anlayışımızda Odaların iç yönetimlerine asla müdahale etmedik. Başkanlar Kurulumuzu her dönem çok önemsedik ve buradan çıkan kararlara sahip çıkarak hayata geçirmenin müca-

delesini verdik. Bu iş bir orkestraya benzer. Farklı farklı sesler çıkması ahengi bozar ve bize zarar verir. Burada aldığımız kararlara hep birlikte sahip çıkmalıyız.”

KGK ile ilgili olarak sürecin başından bu yana TÜRMOB’un tavrı ve yaklaşımları hakkında bilgi vererek yapılan çalışmalarını yeniden hatırlattı.

Genel Başkan Sanlı, Odaların seçim sürecinde dile getirilen bazı söylemleri eleştirerek, “TÜRMOB bu dönemde bir çok konuya el atmıştır ve bir çok sorunu çözmüştür. Hiçbir şey yapılmadı demek çok büyük haksızlıktır.

Kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde olduk, iş dünyası ile işbirli-

ği içinde olduk. Başta Anayasa olmak üzere bir çok sosyal sorumluluk çalışması gerçekleştirdik.”

TÜRMOB Genel Başkanı Sanlı, bu dönemde gerçekleşen çalışmalara ilişkin verdiği bilgi de özetle şunları dile getirdi, “74 günde bir başkanlar kurulu toplantısı yaptık. Toplantılarımızda Gelir İdaresi Başkanını, KGK Başkanını, SGK Başkanını, Maliye Müsteşarını misafir ettik. Görüşlerimizi ve raporlarımızı sunduk. Ülke genelinde TTK Bilgilendirme toplantıları gerçekleştirdik. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, TOBB ve TÜRMOB olarak TTK’nın tanıtımını yaptık. TTK’nın 400 üncü maddesi ile meslek mensuplarının denetim yapacak tek unsur olduğunu net bir

şekilde mevzuatta yer almasını sağladık. Ücret tarifemiz düzenli olarak yayımlanıyor. Meskenlerdeki büro sorununu yasal düzenleme ile çözdük.”

Genel Başkan Sanlı konuşmasında, TÜRMOB’un temsili, yer aldığı kurum ve komiteler, konseyler, buralarda yapılan çalışmalar, TBMM’ye ilişkin yapılan çalışmalar, mevzuat düzenlemeleri, yönetmelikler ve gerçekleştirilen çalışmalar hakkında ayrıntılı bilgiler verdi.

Daha sonra söz alan Oda Başkanları, TÜRMOB politikalarına ve uygulamalarına destek vererek, gelecek döneme ilişkin desteklerinin ve dayanışmanın kararlılıkla devam edeceğini vurguladılar.

G8 vergi cennetlerine savaş açtı

OECD Kuzey İrlanda'daki G8 zirvesine sunulan raporda, daha adil ve saydam bir küresel vergi sistemi oluşturulması için yapılması gerekenleri saydı.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Kuzey İrlanda'da toplanan G8 liderlerine, daha adil ve saydam bir küresel vergi sistemi oluşturmak için atılması gereken adımları içeren bir rapor sundu. OECD Genel Sekreteri Angel Gurría raporla ilgili açıklamasında “Ülkeler vatandaşlarının gelirlerini, onların layık oldukları yollarla artırmalı” dedi. Rapora göre Avrupa ve dışından giderek artan sayıda ülke, uluslararası ge-

niş bilgi paylaşımı standardının uygulanması için pilot çalışmaya katılmayı kabul etti.

“Vergi Saydamlığında Adım Değişimi” başlıklı yeni rapor G8'in talebi üzerine hazırlandı. Rapor “vergi kaçakçılığı” ve “vergi ödemeden kaçınmayı” önlemede küresel, güvenli ve verimli bir otomatik bilgi değişimi modeli için atılması gereken adımları ortaya koydu. Vergi kaçırmanın küresel bir sorun olduğuna değinilen raporda yeni vergi işbirliği modeline bü-

tün ülkelerin erişebilmesi gerektiği, bunun sorunun offshore'un yaygın olduğu yerlerden başka bölgeye taşınmasını engelleyeceği vurgulandı.

Raporda offshore ülkelerde yatırımla “vergiden kaçınmanın” küresel çözüm gerektiren küresel bir sorun olduğuna değinildi.

Vergi Konularında Karşılıklı Yönetim Yardımı Anlaşması'na giderek daha çok ülkenin katıldığı belirtilirken anlaşmanın gizliliğin korunmasında sıkı önlemlerle bir-

likte vergide otomatik bilgi değişimine yasal temel oluşturduğu belirtildi. İkili anlaşmaların ve AB Direktiflerinin de faiz gelirlerinin araştırılması konusunda yeterli bilgi değişimi sağladığı belirtilen raporda “Vergi ödemeden kaçınma ve vergi kaçakçılığında küresel çözüm; aynı zamanda iş alemi ve hükümetler için maliyetin de en aza indirildiği, verimliliğin artırıldığı, açık piyasalarda güveni koruyan ve genelde topluma en iyi şekilde hizmet edecek küresel bir standarttır. Tutsuz modellerin çoğalmasa hiç kimsenin çıkarına değildir” denildi.

OECD raporunda dünyada vergi kaçacağının ortadan kaldırılması için atılması gereken adımlar şöyle özetlendi:

“1) Ülke yargı ağının, işbirliğinde bulunan ülkeler yargı ağlarına erişebilmesini kolaylaştıran kapsamlı çerçeve mevzuatın yasalaştırılması.

2) Vergide bilgi değişimi için yasal temelin belirlenmesi.

3) Raporlama, değerlendirme çalışması ve koordinasyon rehberliği içeriklerinin adaptasyonu.

4) Ortak ve uyumlu IT standartlarının geliştirilmesi.”

Rapora göre adımlarla ilgili çalış-

malar halen OECD bünyesinde yürütülüyor.

OECD Genel Sekreteri Angel Gurría, vergi kaçakçılığı ve vergiden kaçınma sorununa küresel çözüme verdikleri tam destekten dolayı G8 liderlerini kutlarken “Vergi sistemleri adil olmalı ve adil olduğu görülebilmeli. OECD ülkelere offshore yatırım aracılığıyla vergi kaçırma sorununun bir sona ulaştırılması konusunda birlikte çalışarak yardımcı oluyor. Vergide ülkelerarası otomatik bilgi değişiminde tek küresel standart oluşturmak üzere güvenli ve verimli bir sistem hazırladık” dedi.

Rapora göre Avrupa ve dışından giderek artan sayıda ülke, uluslararası geniş bilgi paylaşımı standardının uygulanması için pilot çalışmaya katılmayı kabul etti.

G8 zirvesi OECD’nin matrah aşınması ve örtülü kazanç aktarımının üzerine gitmek için başlattığı çalışmaya da destek verdi. Gurría bu konuda da, “Çok uluslu şirketler tarafından ‘vergiden kaçınma’ için kullanılan açık kapıları kapatmamız, eşit şartlar oluşturmamız, gelişmiş ve gelişmekte ülkelerde hükümetlere, vatandaşlarına tedarik etmeleri gereken gelirleri onların layık oldukları hiz-

metlerle artırmaları için yardımda bulunmamız gerekiyor” dedi.

Bir başka OECD girişimi olan “Sınır Tanımayan Vergi Müfettişleri” de küresel iş aleminin karmaşık teftişinin sağlanmasında kapasitesi yetersiz gelişmekte olan ülke vergi idarelerine yardımcı amaçlarken çalışmalarını sürdürüyor.

Zirvede alınan önlemlerin yetersiz olduğunu savunan “Transparency International” ve “Global Financial Integrity” gibi kuruluşlar dâhil 150 kuruluşun oluşturduğu Finansal Saydamlık Koalisyonu “Zengin ülkelerin yoksul ülkelere farklı vergi bilgi sistemi ortaya koymasından endişeliyiz. Çok uluslu şirketlerle yolsuzluğa bulan yöneticilerin yoksul ülkelere sifonladıkları trilyon dolarların etkisi bu ülkelere yapılan yardımların 10 katı” açıklaması yaptı.

Birçok kurum, G8 Zirvesi’nde, offshore banka hesapları aracılığıyla uluslararası vergi kaçakçılığı ve “vergiden kaçınma” faaliyetlerine karşı alınan önlemler konusunda görüşlerini açıkladı.

Merkezi Washington’da bulunan hukuk ve araştırma kuruluşu Küresel Finansal Dürüstlük Örgütü (Global Financial Integrity) ABD

yönetimi ve G8 ülkelerinin vergi kaçırma ile mücadelede ilerleme sağladığını, ancak örtülü kazanç aktarımı ve şirket mülkiyetlerinde saydamlık konusunun önemini kavramadığını öne sürdü. GFI zirveyle ilişkin açıklamasında Obama yönetimi ve G8 ülkelerinin “hayalet firmalar” tehlikesini kabul etmesine karşın çokuluslu şirketlerin temel bilançoları ve şirket sahipliklerinde saydamlık konusunda yapılması gerekenlerde başarısız kaldıklarını savundu. GFI Hukuk Danışmanı ve Kamu İlişkileri Direktörü Heather Lowe “G8, Rusya ve Japonya gibi ülkeleri vergi kaçırma ile mücadeleye dâhil etmesi açısından başarılı oldu. Ancak Başkan Obama ve dünya liderleri şirket vergi muhasebelerinde ve şirket sahipliği bilgilerinde saydamlığa ihtiyaç bulunduğunu kavramada başarısız” dedi.

Lowe “G8 bakanlarının onaylamasıyla, gelişmekte olan ülkelerle birlikte otomatik bilgi değişimi sistemine hızla geçilmesini umuyoruz. Kurumumuz her yıl suç, yolsuzluk ve vergi kaçırma ile elde edilen 1 trilyon dolar tutarındaki yasadışı gelirin gelişmekte olan ülkelere çıktığını tahmin ediyor. Bu G8 liderlerinin ‘gelişmekte olan ülkeler toplayacakları vergi

konusunda bilgi ve vergi toplama kapasitesine sahip olmalı, diğer ülkelerin de onlara yardımcı olma görevi bulunmalı’ kararından duyduğumuz memnuniyeti açıklıyor. Gelişmekte olan ülkelere vergi toplamada yardımın en iyi yollarından biri onları çok taraflı otomatik vergi bilgi değişimi sisteminin içine almak” dedi.

Bireylerin vergi kaçırmalarına yönelik önlemlerin çokuluslu girişimler için de getirilmemesini eleştiren Lowe, şu ifadeleri kullandı:

“-G8’in örtülü kar aktarımı ve agresif vergi kaçırma kabul etmesinden memnuniyet duyuyoruz ancak bu ülkeler bunları anlamlı yöntemlerle azaltmada başarısız.

-Şirket gelirlerinin, kar ve kayıplarının, ödedikleri vergilerin ve her ülkedeki çalışan sayılarının kamuya bildirilmesi, vergi kaçırma yönelik önlemlerin istenen etkiyi yapıp yapmadığı ölçüde zorunludur. G8 ülkelerinin planladıkları yeni önlemlerin etkin olup olmayacağı ya da örtülü kar aktarımının üzerine gitmenin yararını anlayıp anlamadıkları konusunda sorular akla geliyor. Temel finansal bilgilerin yayımı, faaliyetleri sonuçları kamu denetimine açık olacaksa,

bir şirketin agresif bir vergi uygulaması pozisyonu almayı isteyip istemediğini gösterecek. Bazı sorular var, fakat kamunun bu soruları sorması için bilgi sahibi olması lazım.”

IMF Başkanı Christine Lagarde ise yazılı G8 Zirvesi açıklamasında uluslararası vergi kaçırma sorununun hükümet gelirleri üzerinde büyük risk oluşturduğunu, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere vatandaşların gözünde ise vergi sistemlerinin güvenilirliğini düşürdüğünü bildirdi. Lagarde, “Kriz sonrası büyük kamu borcuyla baş etmeye çalışan ya da insani gelişme adına önemli yatırımları finanse etmeye çalışan hemen tüm hükümetlerin ek gelire gereksinim duyduğu dönemde, vergi kaçığıyla mücadele ve vergi kaçırmanın üzerine gitme potansiyel gelir artırıcı önlemler sıralamasının en üstünde olmalı” dedi. G8 liderlerinin adil vergi, artan saydamlık ve ticaretin açıklığına ilişkin taahhütlerinin güçlü makroekonomik politikalarla daha güçlü bir büyüme ve istihdamı destekleyeceğini kaydeden Lagarde IMF’nin vergi kaçığıyla mücadeleyi destekleyeceğini bildirdi.

Uluslararası Saydamlık Örgütü ve GFI’nin de dâhil olduğu 150 ulus-

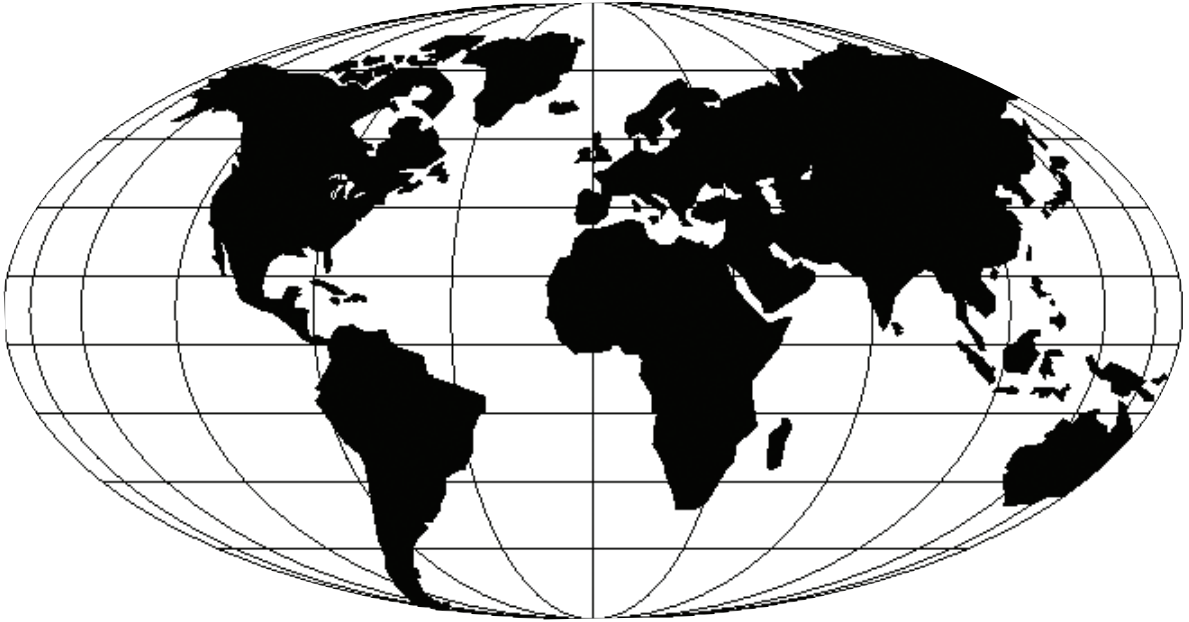
lararası kuruluşun oluşturduğu “Finansal Saydamlık Koalisyonu” ise “Bu yılki zirvede G8 liderleri, ekonomik istikrarı sağlayacak, sistematik yolsuzlukların kökünü kazıyacak ve ister zengin ister yoksul olsun ülkelerdeki demokratik süreci geliştirecek vergi ve saydamlık politikalarına devam etme fırsatına sahipti. G8 liderleri bugün bu fırsatı büyük ölçüde

içeren sicillerin oluşturulması konusunda G8 çapında büyük bir mutabakat yok ve bu derin hayal kırıklığı oluşturuyor” denildi.

Finansal Saydamlık Koalisyonu, vergi otoriteleri arasında ülkelerarası otomatik bilgi değişiminin küresel standart olarak kabul edilmesi görüşünün oldukça cesaret verici olduğunu belirtti. FSK açık-

Kuruluş yöneticilerinden Porter McConnell ise şöyle dedi:

“G8’de bırakın kamuoyuna açıklanmasını şirketlerin gerçek sahiplerinin sicillerinin tutulmasına başlama konusunda bile bir uzlaşma bulunmaması sıkıntı verici. Geçen birkaç ay boyunca finansal gizliliğe dayalı vergi kaçırma, para aklama ve para kaçakçılığı gibi suçlar gazete man-

kaçır-

dı. David Ca-

meron’un şirketlerin gerçek sahiplerini gösteren kamu sicilleri oluşturulması önerisi takdir uyandırdı. Ancak dünya liderleri bugün sadece geçici, ulusal düzeyde sicil oluşturmada mutabık kaldı, bu sınırlı bilginin kamusallaşması konusunda ise teminat vermedi. Şirket ve tröstlerin gerçek sahiplerini

lamasında, “Zengin ülkelerin yoksul ülkelere farklı vergi bilgi sistemi ortaya koymasından endişeliyiz. Çok uluslu şirketlerle yolsuzluğa bulaşan yöneticilerin yoksul ülkelere sifonladıkları trilyon dolarların etkisi bu ülkelere yapılan yardımların 10 katı” denildi.

şetlerine taşındı.

Yasadışı finans günümüzün en ivedi sorunlarından biri. Gelişmekte olan ülkeler gibi G8 ülkeleri vatandaşları da soyuluyor. G8 liderlerinin bugün uzlaştıkları çerçeveye üzerine büyük gizli nakit para akışını durduracak kimi temel finansal kuralları koyacaklarını umuyoruz.”

OECD vergi kaçağı hareket planı açıkladı

OECD çok uluslu şirketlerin vergi kaçırmalarını önlemek üzere hareket planı hazırladı. Hareket planı hükümetlere, vatandaşlarına yeterli hizmeti götürmek için ihtiyaç duydukları vergi gelirini elde etmelerine imkan verecek bir küresel yol haritası sunmakta.

Küreselleşme hemen her ülkede ekonomik büyümenin hızlanmasına ve refah düzeyinin yükselmesine önemli katkılarda bulunmuştur. Sermaye ve emeğin sınır ötesi serbestçe hareket edebilmesi, imalat sanayi tesislerinin daha düşük maliyetle üretim olanağı sağlayan sınır ötesi mahallere taşınması, ticari engellerin tedrici bir biçimde kaldırılması, teknoloji ve telekomünikasyon alanında önemli gelişmeler gerçekleştirilmesi, risklerin yönetilmesinin ve fikri mülkiyet haklarının korunması ve kullanımı, sınır ötesi faaliyetlerin ve ilişkilerin yürütülme biçimi üzerinde çok

önemli etkilerde bulunmuştur. Küreselleşme birçok ülkede ticaretin hızlı biçimde genişlemesi, çeşitlenmesi ve doğrudan yatırımların artması sonucunu doğurmuştur.

Ekonomiler küresel anlamda daha bütünleşik hale gelirken şirketler de bütünleşme süreci içine girmişlerdir. Artık çok uluslu şirketler küresel hasılanın önemli bir bölümünü üretir hale gelmişlerdir. Tüm bu gelişmeler çok uluslu şirketlere vergi yüklerini büyük ölçüde düşürme olanağı da sağlamıştır. Dolayısıyla küreselleşme ülkelerin kurumlar vergisi mevzuat bütünü de etkilemiştir.

Vergilendirme ülkelerin egemenlik haklarının temelinde yer alır ancak uluslararası ilişkilerde ulusal vergi mevzuatları bazı durumlarda açıklara, kapsam dışı bırakmalara, sürtüşmelere ve örtüşmelere (çifte vergilendirmelere) yol açabilir. Uluslararası standartlar ülkelerin vergilendirme alanındaki egemenlik haklarını gözetecek biçimde yukarıda işaret edilen sürtüşmelerin önlenmesini sağlayacak şekilde hazırlanmakta ise de, halen bu alanlarda kapatılması gereken açıklar bulunmaktadır.

Ulusal vergi mevzuatlarında, küreselleşme sürecinin ve ekonomik faaliyetlerin digital hale gelmesi-

nin gerekli kıldığı değişiklikler yapılamamıştır. Bu durum çok uluslu şirketlere, vergi matrahlarını düşürme ve karlarını düşük vergi hadlerinin geçerli olduğu ülkelere yönlendirmek suretiyle, ödeme durumunda oldukları vergi tutarını ard niyetli şekilde düşürebilme olanağını sağlamıştır. Bu durum toplum katlarında ve vergi mükellefleri arasında vergi yükünün ne ölçüde adaletli dağıldığı konusunda duyarlılık artışına ve rahatsızlığa neden olmuştur. Zira vergi tabanının, matrahın azaltılması, düşük gösterilmesi ve karların vergi oranlarının daha düşük olduğu ülkeye yönlendirilmesi suretiyle daha az ya da hiç vergi ödenmesi nedeniyle, sonuç itibarıyla hükümetler, azalan kamu gelirleri nedeniyle götürülebilen ülke halkları ve vergisini kurallara uygun olarak ödeme durumunda olan vergi mükellefleri ile bazı durumlarda da manipülasyonlarla daha az veya hiç vergi ödemeyen ve bu nedenle imaj kaybına uğrayan şirketler zarar görmektedirler.

Bir şirketçe vergilendirilebilir gelirin, onu yaratan faaliyetten suni olarak ayrı gösterilmesi suretiyle hiç vergi ödenmemesi veya çok az ödenmesi durumları olduğu kadar, faaliyette bulunulan iki ya da daha

çok ülkede hiç vergi ödenmemesi olaylarının etkili bir biçimde önlenmesi için uluslararası düzeyde vergilendirme mevzuatında çok önemli değişiklikler yapılması gerekmektedir.

G 20 üyesi ülkelerin talebi üzerine OECD tarafından hazırlanarak Moskova’da yapılan toplantıda açıklanan ‘Taban Erozyonu ve Kar Yönlendirmesi (BEPS) Alanında **Hareket Planı**’¹ hükümetlere, vatandaşlarına yeterli hizmeti götürmek için ihtiyaç duydukları vergi gelirini elde etmelerine imkan verecek bir küresel yol haritası sunmaktadır. 17 Temmuz 2013 tarihinde kamuoyu ile paylaşılan Hareket Planı, şirketlerin ödemeleri gereken tutardan daha az vergi ödemeleri veya hiç ödememeleri imkânını ortadan kaldırmak, önlemek için hükümetlerin hizmetine kullanabilecekleri ulusal ve uluslararası nitelikte 15 özel önlem, araç tanımlanmaktadır. OECD –İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü- tarafından önümüzdeki 2 yıllık sürede üzerinde çalışılıp işlenecek olan Hareket Planı vergilendirme alanında yapılan uluslararası işbirliğinin tarihinde bir dönüm noktası oluşturacaktır. Plan hükümetlere, vergi tabanı –matrah- erozyonu ve kar yönlendirmeyi (BEPS) önlemek üzere ihtiyaç duydukları koordinasyon sağ-

lanmış, geniş kapsamlı ve şeffaf standartları oluşturabilmeleri için gerekli imkanı sağlayacaktır. Hareket Planı çifte vergilendirmenin önlenmesine dönük mevzuatın hiç vergi ödememek amacıyla ard niyetli kullanılmasını önleyecek standartlar setini geliştirecek, sağlanacak daha sıkı uluslararası ilişkiler, aynı harcamanın birden çok kez gider gösterilmesiyle karın buharlaştırılmasını önleyecektir.

Planda ana hatlarıyla açıklanan hususlar önümüzdeki 18-24 aylık sürede ortak OECD/G 20 projesi olarak ilgili tüm ülkelerin aynı statüde katılacağı bir çalışmayla nihai hale getirilecektir. Plan (i) vergi tabanı erozyonu ve kar yönlendirme ile ilgili sorunların ortaya çıkarılması için yapılması gerekli faaliyetleri tanımlayacak (ii) bu çalışmaların tamamlanacağı son tarihleri belirleyecek, ve (iii) öngörülen faaliyetlerin uygulamaya konulması için gerekli kaynakları ve metodolojiyi tanımlayacaktır.

Aşağıda BEPS Hareket Planında ana çizgileriyle yer verilen 13 hareket alanı ana başlıklar olarak sıralanmaktadır.

1. Digital hale gelen ekonominin vergilendirme alanında ortaya çıkardığı sorunların tespiti ile niteliklerinin tanımlanması,

1 www.oecd.org/ctp/closing-tax-gaps-oecd-launches...

2. Hybride (melez, iki tarafı ilgilendiren) uyumsuzluk gösteren düzenlemelerin etkilerinin giderilmesi, nötralle edilmesi,
3. Kontrol altındaki yabancı şirket kurallarının güçlendirilmesi,
4. Faiz gideri indirimleri ve diğer finansal ödemeler kullanılarak sağlanmaya çalışılan vergi tabanı erozyonunun, matrah küçültmesinin sınırlandırılması,
5. Şeffaflığı ve konunun niteliğini dikkate alacak şekilde vergi hasılatına ciddi olumsuz etkide bulunan uygulamalara karşı etkili bir şekilde karşı önlemler alınması,
6. Anlaşmaların kötüye kullanılmasının, istismar edilmesinin önlenmesi,
7. Yerleşik işletme statüsünden suni biçimde kaçınılmasına engel olunması,
8. Transfer fiyatı sonuçlarının değer yaratma faaliyetiyle uyumlu olduğu konusunda güvence sağlanması,
9. BEPS'ler ve bunları belirleyecek, niteliklerini ortaya çıkaracak faaliyetlerle ilgili bilgi toplanması ve bunları analiz etmek için metodlar geliştirilmesi,
10. Vergi mükelleflerinden vergi planlama düzenlemelerini açıklamalarının talep edilmesi,
11. Transfer fiyatlandırması ile ilgili dokümantasyonun yeniden incelenmesi,

12. Anlaşmazlık (uyuşmazlık) giderme mekanizmasının daha etkin hale getirilmesi,

13. (Uluslar arası vergi sorunlarına yaklaşım amacıyla) Çok taraflı bir araç geliştirilmesi.

Hareket Planı hazırlığı çerçevesinde özellikle aşağıda kısaca verilen hususlar vurgulanmıştır.

BEPS doğrudan mevzuat boşluklarından, açıklarından, ülkelerin ulusal vergi yasaları arasındaki sürtüşme ve uyumsuzluklardan kaynaklanabilir. Dolayısıyla yeniden düzenlenecek uluslararası standartlar, şirket gelirleri vergilendirmesi alanında uluslararası düzeyde bir uyumu, eşgüdümü güvence altına alacak bir şekilde tasarlanmalı, oluşturulmalıdır.

Değişen iş dünyası ve teknolojik gelişmelere tam ayak uyduramamış olması muhtemel uluslararası standartlardan beklenilmiş olan etki ve faydaların istenilen düzeye getirilebilmesi için vergilendirme ile ilgili mevzuatın yeni baştan uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Her ne kadar iki taraflı anlaşmalar çifte vergilendirmenin önlenmesi alanında etkili sonuç vermekte ise de, özellikle ikiden çok ülkenin yer aldığı olaylarda hiç vergi ödenmemesi durumlarını önlemekte yetersiz kaldıkları endişesi duyulmaktadır.

Transfer fiyatlaması alanında, kar-

ların yönlendirilmesi amacıyla gayri maddi hakların, risklerin, sermaye ve diğer yüksek riskli muamelelerin kullanıldığı ileri halde bütünleşik hale gelmiş şirketlerle ilgili olarak değer yaratılmasına daha çok vurgu yapılabilmesini sağlamak amacıyla, kurallar iyileştirilmelidir.

İş alemi konusunda daha kesin ve kapsamlı bilgi ve öngörülebilirlik olduğu kadar daha fazla şeffaflık sağlanmadan BEPS'i önlemek için uygulamaya konulacak hareketler istenilen başarıyı yakalayamaz. İhtiyaç duyularak talep edilen kapsamlı bilgilerin zamanında temin edilmesi, hükümetlerin risk alanlarını belirleyip tanımlamaları için esastır. Denetim raporları gerekli bilginin temin edilmesinde ana kaynağı oluşturmaya devam ediyorsa da, düzenlenmelerine ilişkin hayli sayıda sınırlamalar olması ve şirketlerce vergi alanında başvuru- labilecek ard niyetli planlamaların önceden farkına varılması alanında yeterli araçlara sahip olmamaları, bu raporların bu amaçla kullanımında istenilen sonucun alınmasını olumsuz etkilemektedir. Diğer taraftan işletmelere, iş alemine, yatırım kararları verebilmeleri için ihtiyaç duydukları güvenilir kesinlikle bilgileri ve öngörülerde bulunabilme imkanını sağlayacak bir mekanizmanın, işleyiş düzeninin de kurulması gerekmektedir.

Tüketici kredileri

227.2 milyar TL'ye yükseldi

Tüketici kredileri 227 milyar 206 milyon TL düzeyine yükseldi. Konut kredileri 102 milyar 135 milyon TL'ye, taşıt kredileri 8 milyar 218 milyon TL'ye geriledi. Bankacılık sektörü kredi hacmi 895 milyar 460 milyon TL oldu.

Tüketici kredileri 12-19 Temmuz haftasında 391.8 milyon TL artışla 227 milyar 206 milyon TL düzeyine yükseldi. Konut kredilerinin 416.1 milyon TL artışla 102 milyar 135 milyon TL'ye ulaştığı bir haftalık dönemde, taşıt kredileri 8 milyar 218 milyon TL'ye geriledi.

Merkez Bankası verilerine göre, tüketici kredileri 226 milyar 814 milyon TL'den 227 milyar 206 milyon TL'ye yükseldi. Bu kre-

dilerin 216 milyar 845 milyon TL'si mevduat bankaları, 1 milyar 480 milyon TL'si kalkınma ve yatırım bankaları, 8 milyar 881 milyon TL'si ise katılım bankaları tarafından kullanıldı.

Tüketici kredileri, 18 Temmuz itibarıyla 28 Aralık 2012'ye göre yüzde 17.2 oranında, 33 milyar 354 milyon TL artış gösterdi.

Mevduat, katılım, kalkınma ve yatırım bankalarının 227 milyar 206 milyon TL'yi aşan tüketici kredilerinin, 102 milyar 134 mil-

yon TL'sini konut kredileri oluşturdu. Taşıt kredileri 8 milyar 217.8 milyon TL'ye gerilerken, diğer krediler 23.9 milyon TL azalışla 116 milyar 854 milyon TL düzeyinde gerçekleşti.

Bankacılık sektörü kredi hacmi 895 milyar 460 milyon TL'ye geriledi. Verilen kredilerin 879 milyar 565 milyon TL'sini mali olmayan kesime verilen krediler, 15 milyar 895 milyon TL'sini mali kesime verilen krediler oluşturdu.

Mali olmayan kesime yönelik kredilerin 786 milyar 335 milyon TL'si mevduat bankaları, 35 milyar 878 milyon TL'si kalkınma ve yatırım bankaları, 55 milyar 625 milyon TL'si katılım bankaları tarafından verildi.

Mali kesime verilen kredilerin 10 milyar 46 milyon TL'si mevduat bankaları, 5 milyar 843 milyon TL'si kalkınma ve yatırım bankaları, 6.8 milyon TL'si katılım bankaları tarafından kullanıldı.

Bankacılık sektörünün takipteki kredi alacakları 25 milyar 901 m i l y o n TL'ye yükseldi. Bu d ö -

nemde bankaların takipteki krediler karşılığında ayırdığı özel karşılıklar ise 125 milyon TL artışla 19 milyar 481 milyon TL oldu.

19 Temmuz itibarıyla 895 milyar 440 milyon TL düzeyinde gerçekleşen Merkez Bankası hariç bankacılık sektörü kredilerinin 889 milyar 599 milyon TL'si yurtiçi, 5 milyar 841 milyon TL'si yurtdışı kredilerden oluştu.

Bankacılık sektörü menkul değerleri 237 milyar 798 milyon TL olurken, toplam mevduatlar ve fonların büyüklüğü 819.7

milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Yurtdışında yerleşiklerin portföyündeki hisse senedi stoku 63 milyar 390 milyon dolara yükseldi. Yurtdışında yerleşiklerin portföyündeki hisse senedi stoku 3 milyar 140 milyon dolar artışla 60 milyar 249 milyondan 63 milyar 390 milyona yükseldi. Yabancıların repo işlemleri dahil DİBS stoku 58 milyar 630 milyondan 59 milyar 589 milyona ulaştı. Yabancıların yaptığı repo işlemleri 258.3 milyon dolar artışla 11 milyar 997 milyondan 12 milyar 255 milyon dolara yükseldi.

Altın yatırımcısına 60 milyar dolar kaybettirdi

Son iki yıla yakın dönemde altının fiyatında meydana gelen yüzde 23 oranındaki düşüş, altına dayalı yatırım fonlarının (ETF) varlıklarında 59.7 milyar dolar düşüşe yol açtı.

Altın çok eski çağlardan buyana ziynet eşyası ve uzun bir dönem boyunca da para olarak kullanılmasının yanı sıra harp, iç savaşlar, finans piyasalarında yaşanan çöküntüler ve para değerindeki hızlı erozyonlara karşı bir sigorta aracı olarak ta yaygın biçimde kullanılmaya başlamıştır. 2008 yılını izleyen dönemde olduğu gibi özellikle finansal kriz yaşanan dönemlerde altın fiyatı, kü-

resel ekonominin gücünü, finansal istikrarın kalıcılığını ve güvenirliliğini yansıtan bir ölçüm cihazı gibi değerlendirilmiştir. Genelde küresel reel ekonomi ile finansal piyasaların güç ve istikrarı ile altın fiyatı arasında ters yönlü bir ilişki bulunduğu gözlemlenmiştir. Konuya bu açıdan yaklaşıldığında Ağustos 2011'de 1900 Doları geçen altının ons fiyatının bu yılın Temmuz ayının başlarında 1250 Do-

ların altına gerilemesi küresel ekonomiye olan güvende bir ciddi artışa mı tekabül ediyor?

Prof. Kenneth Rogoff'a¹ göre altın piyasasında yaşanan gelişmelerin, bir emtia piyasasında oluşan köpüğün sönerken ortaya çıkardığı tüm geleneksel özellikleri taşıdığını ileri sürmek olayın fazlaca basite indirgenmesi anlamına geliyor. 2003 yılı Temmuz ayında 350 Dolar/ons olan altın fiyatında gözlemlenen hızlı

yükselişin birçok yatırımcıyı altına yöneltmiş olduğu şüphesizdir. Zira herkesin, altının fiyatının yarın da yükselmeye devam edeceğine ikna olduğu bir ortamda altın fiyatı bu gün de yükselecekti. Doktorlar ve dışçiler nakit varlıklarını altına yatırmaya yöneldiler, Çin’de ve Hindistan’da altın mücevherata olan talep patladı. Yükselen ekonomilerin merkez bankaları Dolar rezervlerinin bir kısmını altına yatırdılar. Şüphesiz altın almanın bazı güçlü gerekçeleri de mevcuttu. 10 yıl önceleri altın fiyatı enflasyondan arındırılmış ortalama fiyatının altında seyretmekte idi. Yükselen piyasa ekonomilerinin 3 milyarı aşkın vatandaşının küresel piyasalar ile kaynaşması zaten altına olan talebi artıracaktı.

Şüphesiz ilk paragrafta altına olan taleple ilgili olarak işaret edilen unsur da etkili olmuştur altın fiyatının şişmesinde. Küresel finansal kriz altına olan talebi yükseltmiştir. 1930’ların ‘Büyük Buhran’ının yeniden yaşanacağı endişesi, daha sonraları bazı yatırımcıların, ağır kamu borç yükünü hafifletmek için

bazı hükümetlerin enflasyon haddinin sığramasına göz yumacaklarından endişe duymaya başlamaları altına olan talebin artmasında etkili olan diğer faktörler olmuştur. Merkez bankaları da politika faiz hadlerini neredeyse sıfır düzeyine çekince hiç kimse elindeki altın varlığının hiç faiz getirisi olmadığı hususu üzerinde fazla durma ihtiyacı hissetmemiştir. Dolayısıyla altın fiyatlarındaki hızlı yükselişi salt bir köpük oluşumu olarak telakki etmek de oldukça saçmadır. Ama altın fiyatı yükseldikçe, bazı saf yatırımcıların onu almaya daha çok yöneldikleri hususu da doğrudur.

Prof. Rogoff altın fiyatını belirleyen temel koşullarda yakın zamanlarda önemli değişiklikler olduğu hususuna dikkat çekmektedir. Çin ekonomisi soğumaktadır, Hindistan’ın büyüme hızında birkaç yıl öncesine göre keskin bir yavaşlama olmuştur. Buna karşılık ABD’nde ekonomi yeniden toparlanmaya başlamış, faiz hadleri yeniden yükselme eğilimi içine girmiştir. Amerikan merkez bankası FED’in enflasyon karşısında kesin bir

kararlılık sergilemesi yatırımcıların altına enflasyon riskine karşı bir güvence olarak (hedge)* görme eğilimini azaltmıştır. Vaktiyle varlıklarını altına çevirenler şimdilerde fiyatın daha da düşeceği endişesiyle onu satmaya girişmişlerdir. Düşen fiyatın nerede duracağı bilinmemektedir. Esasında altına yatırım yapmak hiçbir zaman spekülasyon amaçlı bir davranış olmamış, altın yatırımcılar için belirli riskleri azaltıcı bir araç, bir ‘hedge’ vasıtası olarak telakki edilmiştir. Altın aynı zamanda diğer finansal yatırım araçlarına ulaşmanın düşük ve orta gelir grubu haneleri için pek kolay olmadığı Çin, Hindistan gibi ülkelerde karşılaşılabilecek sıkıntılı dönemler için bir güvence unsuru olarak ta önem taşımıştır.

I.Dünya savaşı öncesinde olduğu gibi hükümetler altın fiyatını kararlı bir biçimde belirlemedikleri sürece altın fiyatının oynak olması ve yatırımcılar için risk taşıması beklenmelidir. Yapılan çalışmalar uzun bir dönem boyunca izlenmesi durumunda altın fiyatının, onu belirleyen temel unsurların işaret ettiği, ol-

ması gereken düzeyin çok altında ya da çok üstünde seyretmiş olduğunu göstermektedir. Altındaki fiyat hareketleri döviz kurlarına veya hisse senedi fiyatlarına göre çok daha fazla oynaklık göstermektedir.

Dolayısıyla Prof. Rogoff'a göre fiyatında gözlemlenen çakılma, altına yatırım yapılması konusunda ne yönde karar verileceği hususunda öyle ya da böyle bir değişikliği beraberinde getirmemiştir. Altın fiyatı 1 000 Dolar/onsun çok altına düşebileceği gibi daha sonraları tekrar yükseklere tırmanabilir.

Rogoff'un bu görüşlerine karşılık 'kriz kahini' olarak ün yapan Nouriel Roubini altın fiyatındaki çöküşün doğrudan bir 'şişme ve sönme' olduğunu savunuyor.² Roubini'ye göre fiyatlarını belirleyen arz talep koşullarının işaret ettiği düzeyden kopan bütün varlıklar gibi altın fiyatı da şişkinliğini atmakta, sönmektedir. Altın fiyatında oluşan köpüğün sönmesinin ve 2015 yılında muhtemelen 1 000 Dolar/ons'un altına gerileyecek olmasının arında bir çok neden vardır.

Birincisi küresel ekonomide ciddi ekonomik, finansal ve jeopolitik riskler olduğunda altın fiyatı yükselmeye yüz tutar. Küresel finansal kriz sürecinde bazı yatırımcılar banka mevduatlarının, hükümet bonolarının güvenilirliği konusunda endişe duyuyorlardı.

İkincisi altın, en çok yüksek enflasyon riski ortaya çıktığında, kıymetini koruyan, erimeyen bir yatırım aracı olarak, popüleritesi artacağı cihetle, yatırımcısı için en iyi yatırım aracı olacaktır. Ancak birçok merkez bankası tarafından çok ciddi parasal gevşetme politikaları izlenmesine, gelişmiş ekonomilerde para arzının ikiye, üçe katlanmasına rağmen küresel enflasyon gerçekten düşük seyretmektedir, hatta daha da düşmektedir. Bu durumun nedeni açıktır, para tabanı hızla büyürken paranın dolaşım hızı çok düşmüş, bankalar ellerinde mevcut nakit varlığı munzam (ek) mevduat olarak bünyelerinde tutmuşlardır. Özel kesim ve kamu sektörünün borç azaltma çabası (deleveraging) küresel talep büyümesinin arz büyümesinin gerisinde kalması sonu-

cunu doğurmuştur. Küresel ekonomik durgunluk nedeniyle firmaların ürünleri konusunda fiyatlandırma güçleri ve yüksek işsizlik haddi nedeniyle işçi kesiminin pazarlık gücü zayıftır. Bunlara ek olarak sendikalar devamlı güç kaybetmekte, küreselleşme sürecinde, başta Çin olmak üzere, yükselen piyasa ekonomilerinde gerçekleştirilen ucuz emek yoğun üretim gelişmiş ülkelerde düşük vasıflı işçi kesiminin ücretlerini ve istihdam olanaklarını aşağı doğru baskılamaktadır. Ücret enflasyonu düşüken emtia fiyatlarının hızlı artması beklenemez. Zayıf küresel büyüme nedeniyle emtia fiyatları daha aşağı düzeylerde yeni bir denge oluşturmakta ve altın fiyatı da fiili ve beklenen enflasyon haddindeki gerilemeye paralel olarak düşmektedir.

Üçüncüsü altın, faiz, temettü, kira gibi bir gelir getirmez sadece fiyatı reel anlamda arttığında sermaye değer artışı kazancı getirir. Şimdi küresel ekonominin toparlanma sürecine girmesiyle diğer varlıkların getirilerinde yükselme olacaktır.

Dördüncüsü altın fiyatları en hızlı biçimde merkez bankalarınca hacimli parasal genişletme süreci başlatıldığında ve enflasyondan arındırılmış reel faizler negatif konuma gerileyince tırmanmıştı. Altın almanın en iyi zamanı nakit ve diğer varlıkların reel getirilerinin negatif hale geldiği dönemlerdir. FED ve diğer merkez bankaları artık parasal genişletme sürecinin sonuna gelmiş olup, bu gelişme reel faiz hadlerinin yükseleceği anlamına gelmektedir.

Beşincisi, bazıları kamu borcu çok yüksek hükümetlerin, kamu menkul kıymetleri çok riskli hale geldiği için yatırımcıları altına yönettğini ileri sürmektedirler. Şimdi bu sürecin tersi devreye girmiştir. Kamu borcu yüksek bu ülke hükümetlerinin bir bölümü (İtalya ve Güney Kıbrıs Rum Cumhuriyeti gibi) büyük altın rezervlerine sahiptirler ve borçluluk oranlarını düşürmek için sahip oldukları altınları piyasaya sürme yoluna gidebilirler.

Özellikle ABD’nde bazı aşırı muhafazakar politikacılar altının, hükümetlerin özel kesimin zenginliğini paylaşmak için ard niyetli, hileli yollara başvurma riskine karşılık en güvenilir koruma sağlayıcı varlık olduğunu ve enflasyonun, merkez bankalarının kağıt paranın temelini zayıflatıcı politikalarından kaynaklandığını, bu nedenlerle yeniden ‘altın standardı’na dönülmesinin kaçınılmaz olduğunu iddia etmektedirler. Roubini’ye göre altın fiyatında oluşan köpüğün sönmesinin altıncı nedeni, hükümetlerce ard niyetli politikalar izlenmediği ve enflasyon düşmeye devam ettiği sürece, ayrıca altının nakit olarak kullanılmasının da olanaklı olmadığı dikkate alındığında, bu iddiaların dayanak bulması, sürdürülmesi olanaklı değildir.

Bilindiği gibi paranın üç işlevi vardır; ödeme vasıtası, hesap birimi ve değer koruma aracı olma. Altın servetin korunması için kullanılabilir ancak günü-

müzde bir hesap birimi ve ödeme aracı olarak kullanılmamaktadır.

Dolayısıyla altın çoğu zaman gerçekçi olmayan korku ve paniklere karşı bir güvence unsuru (hedge)* olarak kullanılmaktadır. Evet bütün yatırımcılar karşılaşılabilecekleri tali risklere karşı portföylerinde çok fazla olmayan bir bölümünü altın olarak tutmalıdırlar. Fakat diğer gayri nakdi varlıklar da risklere karşı bir güvence sağlayabilirler ve söz konusu bu tali riskler her ne kadar tümüyle ortadan kalkmamış ise de küresel finansal krizin hüküm sürdüğü döneme göre kesinlikle daha düşük düzeydedir.

Roubini’ye göre önümüzdeki birkaç yıl zarfında altın fiyatı geçici yükselmeler gösterebilirse de, çok oynak bir seyir gösterecek ve küresel ekonomi toparladıkça eğilim aşağı yönlü olacaktır. Altına hücum sona ermiştir.

1 www.project-syndicate.org IMF’nin eski baş ekonomisti olan Prof. Rogoff halen Harvard Üniversitesinde Ekonomi ve Kamu Politikası alanında hizmet vermektedir.

2 www.project-syndicate.org

* Bir riskin ters istikamette cereyan edebilecek karşıt bir riskle dengelenmesi

DTÖ; Türkiye sanayi yoğun ekonomiye geçebilir

Dünya Ticaret Örgütü'nün 2013 Raporu yayımlandı. Raporla “Şili, Çin ve Türkiye gibi bazı vasıfsız emek-yoğun ekonomilerin orta ve uzun vadede sermaye-yoğun ekonomiler haline gelme olasılığı bulunuyor” denildi.

Dünya Ticaret Örgütü, Türkiye'nin hammadde üretilip ihraç eden bir ülke konumundan imalat sanayii ağırlıklı bir ekonomiye geçtiğini belirterek, “Şili, Çin ve Türkiye gibi bazı vasıfsız emek-yoğun ekonomilerin orta ve uzun vadede sermaye-yoğun ekonomiler haline gelme olasılığı var” saptaması yaptı. Türkiye dünya ihracatçı ülkeler sıralamasında ilk 30'a giremedi, ancak AB27 ihracatı bir bütün olarak kabul edilerek yapılan sıralamaya göre Türkiye dünyanın en fazla ihracat yapan 22'nci ülkesi durumunda. Türkiye 1980 yılında dünya ihracat sıralamasında 67'nci

sırada bulunurken, 2011 yılında 32'nciliğe yükseldi, ithalatçı ülkeler sıralamasında ise 21'inci sırada bulunuyor.

Dünya Ticaret Örgütü (WTO)'nün 2103 Dünya Ticaret Raporu yayımlandı. Raporla, Türkiye'nin sadece hammadde üreten bir ülke olmaktan imalat sanayiine geçtiği belirtildi. Raporla, “Gelişmekte olan ülkeler arasında kaynaklar açısından zengin olanlarla sanayileşenler arasında ayrışma var. Hammaddelerde güçlü mukayeseli avantajdan yararlanan Çin, Meksika ve Türkiye gibi ülkeler son dönemde bu sektörlerdeki avantajlarını kaybettiler ve mamul madde-

lerde avantaj sağladılar” denildi.

DTÖ raporunda bazı ülkelerde göçmen işçilerin, eğitim seviyesi yerel nüfustan daha kalifiye olduğunun görüldüğü belirtilirken bu gibi ülkelere Meksika ve Türkiye örnek gösterildi. Raporla, “Fiziki sermayeye, iç tasarruflar ya da dış sermaye suretiyle daha fazla kamu ve özel sektör yatırımı yapılması, ülkelerin kıyaslamalı üstünlüğünü de etkileyebiliyor. Şili, Çin ve Türkiye gibi bazı vasıfsız emek-yoğun ekonomilerin orta ve uzun vadede sermaye-yoğun ekonomiler haline gelme olasılığı bulunuyor” denildi.

Rapora şöyle devam edildi: “Aynı zamanda Çin, hızlı bir sermaye bi-

rikimi süreci geçiriyor. Bu ivme devam ederse Çin kaynaklarını, daha sermaye-yoğun ihracat yönünde kaydırabilir. Benzer bir süreç, son yıllarda hızlı bir sermaye birikimi ve toplam sermaye-emek rasyo artışı görülen Şili ve Türkiye gibi diğer gelişmekte olan ülkelerde de devam ediyor.”

DTÖ raporunda önlem alınmasına ve daha fazla önlem gerektirmesine rağmen sanayileşmenin bir belirtisi ülkelerde kükürt dioksit salınımlarına da değinildi. 2008 itibarıyla en fazla kükürt dioksit salımında bulunan ülkeler; Çin, ABD, Hindistan, Rusya Federasyonu, Avustralya, Kazakistan, Endonezya, Japonya, Güney Afrika, Kanada, Suudi Arabistan, Brezilya, Meksika, Şili, Türkiye, Çin Taypeyi ve Peru olarak sıralandı.

Türkiye, DTÖ'nün dünyanın en büyük 30 emtia ihracatçısı ülkesi sıralamasında yer almadı ancak, "AB27-içi ihracat hariç" yapılan sıralamada dünyanın en büyük 22'nci ihracatçısı oldu.

Küresel ticari hizmet ihracı sıralamasında Türkiye 2012 yılında gerçekleştirdiği 42 milyar dolarlık ticari hizmet ihracıyla 28'inci oldu. AB27 ülkelerinin birbirleri arasında gerçekleştirdikleri ticari hizmet ihracı hariç tutularak yapılan hesaplamaya göre ise Türkiye dünya

17'nciliğine geldi. Ticari hizmet ithalinde ise AB27-içi ithalat hariç yapılan sıralamada Türkiye 19 milyar dolarlık hizmet ithalatıyla dünya 27'ncisi. Türkiye önde gelen 40 mamul madde ihracatçısı ülke arasında sayılırken 1967 yılında dünya ihracatçı ülkeler sıralamasında 67, 2011'de ise 32'nci sırada yer aldığı belirtildi.

DTÖ verilerine göre Türkiye 2012'de yaptığı 237 milyar dolarlık ithalatla dünyanın 22'inci büyük ithalatçısı oldu. Türkiye dünya ithalatında yüzde 1.3'lük pay aldı. İthalatta dünya lideri ABD 2.3 trilyon dolarlık ithalat gerçekleştirdi. Türkiye'nin ithalatı 2011'e göre yüzde 2 azaldı. Dünyada ithalatın yüzde 12.6'sı ABD'ye yapılıyor. ABD'yi Çin ve Almanya izliyor. 1980 yılında ithalatçı ülkeler sıralamasında dünya 51'incisi olan Türkiye 2011'de ise 20'nci sıraya yükseldi.

Çin 2 trilyon dolarlık ihracatıyla dünyanın en büyük ihracatçı ülkesi konumunda. Çin dünyada ihracatın yüzde 11.6'sını yapıyor. Çin'in ihracatı 2011'e göre yüzde 8 büyüdü. İhracatçı ülkeler listesinde ikinciliği 1.5 trilyon dolarla ABD, 1.4 trilyon dolarla Almanya aldı.

2013 Dünya Ticaret Raporu'nun küresel görünümüne ilişkin bölümlerinde ise, küreselleşmenin kaçınılmaz ve geri döndürülemez bir ge-

lişme olduğu belirtilerek özellikle ulaşım ve iletişim teknolojisinin son iki yüzyıldaki küresel ekonomik entegrasyonun ana yönlendiricisi olduğu belirtildi. Küreselleşmede siyasi güçlerin de önemli rol oynadıkları belirtilen raporda uluslararası ticaretin son 30 yılda "küresel üretimden" daha hızlı büyüdüğü kaydedildi. Raporda, "Dünya ticaretinde yeni oyuncuların öne çıkışında artış var. Bunlardan en dikkat çekicileri büyük gelişmekte olan ülkeler ve hızla sanayileşen Asya ekonomileri" denildi.

Rapora göre, gelişmekte olan ekonomiler 1980 yılında dünya ihracatının sadece yüzde 34'ünü gerçekleştirirken, oran 2011'de yüzde 47'ye yani dünya ticaretinin neredeyse yarısına yükseldi. Gelişmiş ekonomilerin ihracat payları ise yüzde 66'dan yüzde 53'e düştü. Ülkelerin zamanla ihracatta daha az uzmanlaşma içinde buldukları kaydedilen raporda, katma değer açısından bakıldığında, uluslararası ticaret içinde "hizmetler" sektörünün payının daha yüksek olduğu belirtildi.

Tüm dünyadaki eğilim doğrultusunda Türkiye'de de ihracata konu olan mallarda girdi menşesi çeşitliliği nedeniyle katma değerli ihracat rasyosu VAX'ta azalma görüldüğü belirtildi.

Dünya Ekonomisi

Gözler FED'de

Küresel ekonominin öncü gücü olan ABD ekonomisinin geleceği ve küresel ekonominin geleceği Amerikan Merkez Bankası'nın alacağı kararlarla şekillenecek. Para politikasındaki olası değişiklik şimdiden gelişmekte olan ülke ekonomilerinde dalgalanmalara yol açtı.

Euro Bölgesi'nde ekonomik faaliyetlerin gidişatına ilişkin öncü göstere olan imalat sanayi PMI endeksi Temmuz ayında 50,1 ile son 24 ayın yüksek seviyesine ulaştı. 50 eşik seviyesinin üzeri ekonomik büyümeye işaret ediyor. Bileşik PMI endeksi de (imalat+hizmet) 50,4 ile son 1,5 yılın en yüksek seviyesinde. Diğer beklenti endekslerinde (tüketici güveni ve iş dünyası güven endeksleri) de bir iyileşme görülüyor.

Dolayısıyla PMI verisi bu ivmeyi sürdürdüğü takdirde Euro Bölgesi'nin yılın son çeyreğinde resesyondan çıkması olası gözüküyor. Avrupa Merkez Bankası'nın beklentisi de bu yönde. Almanya, Fransa başta olmak üzere bölge genelinde sanayi üretiminde bir artış göze çarpıyor. Hizmetler sektörünün de stabilize olmaya başladığı görülüyor. Avrupa Merkez Bankası bölge bankalarının kredi standartlarının 2007 sonundan bu yana ilk kez gevşettiğini belirtti. Bu da önü-

müzdeki dönemde büyüme açısından önemli bir göstere.

ABD'de yeni konut satışları Haziran ayında 497 bin adet ile piyasa beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Mayıs ayı verisi ise aşağı yönlü revize edildi: Önceki veri 476 bin adet iken 459 bin adet olarak açıklandı. Yeni konut satışları aylık yüzde 8,3, yıllık olarak yüzde 38 artış kaydetti. Yeni konut fiyatları da bir yıl öncesine göre yüzde 7,4 artış gösterdi.

FED para politikası global piyasalar için belirleyici olmayı sürdürüyor. ABD ekonomisi toparlanma sürecinde önde giderken bu gidişatta iyileşen konut piyasası görünümü, artan tarım dışı istihdam, hane halkı net servetinde görülen artışa paralel olarak iyileşen tüketici güveni somut göstergeler. ABD bankaları yılın ilk yarısında da olumlu sonuçlar elde ederken, Fed 3. miktarsal genişleme ile başlattığı aylık 85 milyar dolarlık varlık alım programını-büyük ihtimalle yılın son çeyreğinden itibaren- azaltmaya gideceğini açıkladı. Finansal piyasalar açısından ise varlık alım programının azaltılması ve nihayetinde 3. miktarsal genişleme programının bitirilmesi tüm riskli aktiflerin yeniden fiyatlanması ve portföylerin yeniden denetlenmesini gerektirecek. Bu yeni süreç ve artan bono getirilerinin diğer ülkeler üzerindeki etkileri de önemli. Özellikle zayıf Avrupa ülkeleri artan getirilerden olumsuz etkilenecek. Avrupa Merkez Bankası ilk defa ileriye yönelik politika öngörüsü vererek politika faizlerini gerektiği kadar düşük tutacağını belirtti.

FED Başkanı Bernanke'nin Temsilciler Meclisi Finansal İstikrar

Komitesi'nde gerçekleştirdiği konuşması ve soru-cevaplardan çıkan ana mesajlar şöyle: Bernanke; finansal piyasaların, verilen mesajları daha iyi algıladığını, dolayısıyla iletişim politikasının önemini vurguluyor. Konut fiyatlarındaki artış; inşaat sektörünü teşvik ederken aynı zamanda hane halkı bilançolarını olumlu etkileyerek, tüketim harcamalarını teşvik ediyor.

Politika faizi konusunda ise Bernanke, ABD'de politika faizinin "normalizasyon" süreciyle birlikte yükselmeye başlayacağını belirtiyor. Para politikasının gelecek dönemdeki seyri, gelen "verilere bağlı" olmaya devam edecek. FED'in halen ortaya koyduğu projeksiyon varlık alım programının 2014 ortasında tamamlanacağı yönünde; bu tarihte enflasyonun yüzde 2'ye yakınsayacağı, işsizliğinin ise yüzde 7'ye gerileyeceği öngörülmekte. Bu iki verideki gelişmelere göre varlık alım programının hızı, miktarı ve takvimi ayarlanacak. Dolayısıyla, önceden belirlenmiş bir program yok. Fed politika faizi ise çok düşük düzeylerini yüzde 6,5 işsizlik oranı seviyelerine kadar sürdürecektir.

Bernanke'nin konuşması var olan politika duruşuna işaret etmekte

ve yeni bir bilgi içermemekte. Fakat yine de var olan yeni bir iletişim piyasa FED'in politikasını daha iyi algılaması için bir fırsat doğuruyor. Konuşma sonrası piyasalardaki rahatlamayı da bu algı farklılığındaki azalmaya bağlıyoruz.

Moody's ABD'nin AAA kredi notunun görünümünü negatiften duruşana yükseltti. Gerekçe olarak, hükümetin azalan bütçe açığıyla borç görünümünde istikrara yönelmesi yer alıyor. Açıklamada, vergi artışı ve harcama kesintilerinin uygulanmasına rağmen Amerikan ekonomisinin "ılımlı" büyüme sürdürdüğü belirtiliyor. Moody's ABD'nin görünümünü Ağustos 2011'de negatife indirmişti.

ABD'nin Detroit şehri iflasını duyurdu. Yaklaşık 18 milyar dolar borcu bulunan şehir, yönetim bütçesinde uzun zamandır kesintilere giderek birçok hizmetini de durdurma kararı almıştı. Yatırımcılar bunun beklenen bir durum olduğunu belirtiyor. 18 milyarlık borcun içinde: şehrin elinde bulundurduğu yaklaşık 2 milyar dolar tutarında zorunlu-ödemeli bono'ları (obligation bonds), 5 milyar dolar seviyesinde emekli maaşı yükümlülükleri ve 5,7 milyar dolarlık

ödemekle yükümlü olduğu sağlık ve diğer hizmet yükümlülükleri bulunuyor.

Türkiye'nin uluslararası net yatırım pozisyonu Mayıs ayında -444 milyar dolara geriledi. Yurtdışındaki toplam döviz varlıkları, Mayıs'ta aylık yüzde 2 azalarak, 222 milyar dolara gerilerken, aynı oranda bir düşüş toplam döviz yükümlülüklerinde de görüldü. Varlık tarafında görülen gerilemenin kaynağı: Portföy yatırımları içinde hisse senetlerindeki azalma ile Rezerv varlıklardaki azalmadan kaynaklandı. Yükümlülükler tarafında ise: yurtdışında yerleşiklerin yurtiçine yaptıkları doğrudan yatırımları ile birlikte, portföy yatırımlarının genelinde ve diğer yatırımlarda da aylık düşüşler göze çarpıyor.

Japonya'da dış ticaret 12 aydır artarda açık veriyor: Haziran'da dış ticaret 180,8 milyar yen ile tahminlerin üzerinde açık verdi. İhracat artışı yıllık yüzde 7,4 ile beklentilerin altında gerçekleşti.

Almanya'da imalat sanayine ve iş ortamına ilişkin beklentileri gösteren endeksler zayıf görünüme işaret etti. İmalat sanayi PMI endeksi daralırken, ekonomik beklentilere ilişkin görünümü gösteren ZEW

ekonomik beklenti anketi de Mart'tan beri zayıf. Ancak hizmet ve özellikle inşaat sektörü daha canlı ve diğerlerinden bir miktar olumlu ayrışıyor. Euro Bölgesi'ndeki zayıf görünümün merkez ülkeleri de etkilemeye devam ettiği görülüyor.

ABD ve Çin yatırım anlaşması ilerliyor. Washington'da görüşen iki ülke yetkilileri, ABD ve Çin arasında yapılması planlanan yatırım anlaşması için görüşmeleri hızlandırdı. ABD ile Çin arasında görüşmelerin devam ettiği bir ticaret anlaşması için de hazırlık var. ABD Hazine Bakanı'nın açıklamalarına göre, daha önce Çin'in isteği üzerine sadece servis sektörünün dışında anlaşma yapılması konuşulurken, çünkü konuşmalarda bütün sektörleri kapsayan bir anlaşma konusunda ön uzlaşa sağlandığı göze çarpıyor. Bu büyüklükle bir anlaşma Çin'in başka bir ülke ile gerçekleştiriyor olduğu ilk anlaşma niteliğini de taşıyor. İki ülke yatırımcılarına eşit bir şekilde davranılması esas alınırken, Çin ekonomisinin dışarıya açılması ve sektörlerini dış rekabete açması anlamında da bu anlaşma önem taşıyor.

Çin 2. çeyrekte yüzde 7,5 ile bek-

lentilerin altında büyüdü. Geçtiğimiz yıl ortalamasında yüzde 7,8, 2013'ün birinci çeyreğinde ise yüzde 7,7 büyüyen Çin ekonomisinde büyümenin aşağıya yönlü ivmelendiği görülüyor. Azalan iç yatırımlar ve zayıf küresel etkenler büyümedeki zayıflamanın temel nedeni. Ülkedeki sanayi üretimi Haziran'da, küresel krizden bu yana en düşük hızında seyrederken (yüzde8,9), perakende satışlar da ise beklentilerin üzerinde bir büyüme görülüyor.

Brezilya Merkez Bankası; gerçekleştirdiği toplantıda politika faiz oranını, piyasa beklentisine paralel, 50 baz puan artırarak yüzde 8,50'ye yükseltti. Bu karar, zayıf seyreden ekonomik aktiviteye rağmen verildi. Tüketici enflasyonu ise, yüzde 6,70 ile yüzde 6,5'lük enflasyon hedefi üst bandının üzerinde ve Ekim 2011'den bu yana en yüksek seviyede. Buna ek olarak; Brezilya Reali, Bernanke'nin Fed varlık alım programına yönelik görüşlerini açıkladığı 22 Mayıs'tan bugüne yüzde 10,5 değer kaybetti. Enflasyon beklentileri ve Real anlamıyla istikrar kazandığı noktaya kadar faiz artırımlarının devam etmesi muhtemel görülüyor.

ÜFE:0,99, TÜFE: 0,31

Temmuz ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde 0,99, bir önceki yılın Aralık ayına göre 3,48, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,61 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 3,23 artış gerçekleşti. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde 0,25, sanayi sektöründe ise yüzde 1,14 olarak gerçekleşti. Sanayide en yüksek aylık artış kok ve rafine edilmiş petrol ürünlerinde yaşandı. Endekste 788 maddeden; 151 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 465 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 172 maddenin ortalama fiyatlarında düşüş yaşandı.

Temmuz ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 0,31, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 4,32, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,88 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 7,47 artış gerçekleşti. Aylık en yüksek artış 2,28 ile ulaştırma grubunda yaşandı. Yıllık en yüksek artış ise yüzde 15,99 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti. Endekste 437 maddeden; 76 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 217 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 144 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

ÜFE	TEMMUZ 2013 (2003=100)	TEMMUZ 2012 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,99	-0,31
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	3,48	-0,56
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	6,61	6,13
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	3,23	9,88

TÜFE	TEMMUZ 2013 (2003=100)	TEMMUZ 2012 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,31	-0,23
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	4,32	1,71
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	8,88	9,07
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	7,47	9,11

		2013							2012				
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	-0,18	-0,13	0,81	-0,51	1,00	1,46	0,99	0,26	1,03	0,17	1,66	-0,12
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	-0,18	-0,31	0,50	-0,01	0,99	2,46	3,48	-0,30	0,72	0,90	2,58	2,45
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	1,65	0,30	0,66	0,42	0,15	-0,90	0,31	0,56	1,03	1,96	0,38	0,38
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	1,65	1,95	2,63	3,06	321	1,95	4,32	2,28	3,34	5,36	5,76	6,16

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Haziran (Milyon TL)			2013 Yılı Bütçe Hedefi
	2013	2012	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	184.524	156.127	18.1	361.134
Vergi Gelirleri	158.357	131.183	20.7	317.948
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler	44.922	41.203	9.02	91.929
Gelir Vergisi	29.530	26.811	10.1	62.667
Gelir Vergisi Tevkifatı	26.859	24.242	10.7	57.358
Kurumlar Vergisi	15.392	14.392	6.94	29.262
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	13.448	13.172	2.09	28.303
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	3.842	3.554	8.10	7.710
Motorlu Taşıtlar Vergisi	3.664	3.418	7.19	7.478
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	64.606	51.861	24.5	131.472
Dahilde Alınan KDV	19.033	15.375	23.7	36.400
Özel Tüketim Vergisi	39.997	31.348	27.5	83.136
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	3.012	2.620	14.9	6.342
Dış Ticaretten Alınan Vergiler	33.435	26.054	28.3	67.447
İthalde Alınan KDV	30.885	23.350	32.2	61.213
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	7.453	10.884	-31.5	9.124
Harcamalar	187.870	168.881	11.2	404.045

Mevzuat Değişiklikleri

- 04.07.2013** - Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ (Seri: IV, No: 28)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: IV, No: 65)
- 05.07.2013** - Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 428)
- Gayrimenkul Sertifikaları Tebliği (VII-128.2)
- 06.07.2013** - (Mükerrer) - 1041 Onuncu Kalkınma Planının (2014-2018) Onaylandığına İlişkin Karar
- 09.07.2013** - Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği (III-52.1)
- 11.07.2013** - Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği (Seri: V, No: 34)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No: 134)
- Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ III-37.1
- 17.07.2013** - Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulamasına İlişkin Türkiye Finansal Raporlama Standardı (TFRS 1) Hakkında Tebliğ (Sıra No: 146)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 10)
- Türkiye Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğlerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 11)
- Türkiye Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğlerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (Sıra No: 12)
- 20.07.2013** - Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 26)
- 21.07.2013** - Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulunun 17/7/2013 Tarihli ve 75935942-050.01.04-(04/2) Sayılı Kararı
- 27.07.2013** - Sigortacılık ve Özel Emeklilik Sektörlerinin Gözetim ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Mali Bünyelerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Piyasa Gözetimi ve Denetimi Sonuç ve Önlemlerinin Kaydı ve Bildirimi Yönetmeliği
- 31.07.2013** - 2013/5174 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun Geçici 85 inci Maddesinin Birinci Fıkrasında Belirtilen Bildirim ve Beyan Süresinin Uzatılması Hakkında Karar

Vergi Takvimi

- 12.08.2013** - 16-31 Temmuz 2013 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 13.08.2013** - 16-31 Temmuz 2013 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 14.08.2013** - 2013 II. Geçici Vergi Dönemine (Nisan-Mayıs-Haziran) Ait Gelir Geçici Vergisinin Beyanı
- 2013 II. Geçici Vergi Dönemine (Nisan-Mayıs-Haziran) Ait Kurum Geçici Vergisinin Beyanı
- 15.08.2013** - Temmuz 2013 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 19.08.2013** - 2013 II. Geçici Vergi Dönemine (Nisan-Mayıs-Haziran) Ait Gelir Geçici Vergisinin Ödemesi
- 2013 II. Geçici Vergi Dönemine (Nisan-Mayıs-Haziran) Ait Kurum Geçici Vergisinin Ödemesi
- 20.08.2013** - Temmuz 2013 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK:7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Alkollü İçeceklerle İlişkin EK:8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Tütün Mamullerine İlişkin EK:9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin EK:10 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Temmuz 2013 Dönemine Ait 5602 Sayılı Kanunda Tanımlanan Şans Oyunlarıyla İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2013 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödemesi
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 23.08.2013** - Temmuz 2013 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı
- Temmuz 2013 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 26.08.2013** - Temmuz 2013 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Ödemesi
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Temmuz 2013 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
- 1-15 Ağustos 2013 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 1-15 Ağustos 2013 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 02.09.2013** - Diğer Ücretlerin Gelir Vergisi 2. Taksit Ödemesi
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
- Temmuz 2013 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi

Temmuz 2013 Kronoloji

- 01 Temmuz** ABD'nin ülkelerindeki Türkiye dahil 38 büyükelçilik ve konsoloslugu dindediği iddia edildi.
- 02 Temmuz** Topçu Kışlasıyla ilgili yürütmeyi durdurma kararına Kültür Bakanlığı'nın yaptığı itiraz reddedildi.
- 03 Temmuz** Mısır'da Genelkurmay Başkanı El Sisi Cumhurbaşkanı Mursi'yi görevden aldı, anayasa askıya alındı, parlamento fesh edildi.
- 04 Temmuz** Anayasa Mahkemesi, CHP'nin başvurusu üzerine incelediği devlete karşı terör suçlarında azami tutukluluk süresini 10 yıla çıkararak düzenlemeyi iptal etti.
- 05 Temmuz** Mısır'da Mursi yanlılarının düzenlediği gösteri sonrası çatışma çıktı, 17 kişi öldü.
- 06 Temmuz** Taksim Meydanı'nda düzenlenen Gezi Parkı eylemlerine polis müdahalesi ardından kaçan göstericilere eli palalı ve sopalı bir grup saldırdı.
- 07 Temmuz** Taksim'deki Gezi Parkı, protestolarında göstericilere palayla saldıran 4 kişiyi mahkeme serbest bıraktı.
- 08 Temmuz** Merkez Bankası 1.9740 TL ile rekor kıran dolara 7 kez müdahale etti. Toplam 2.2 milyar dolarlık döviz sattı, kur 1.96'ya indi.
- 09 Temmuz** Taksim İstiklal Caddesi üzerinde binlerce kişi gazete kağıtlarının üzerinde iftarlarını açtı. Galatasaray Lisesi'nde başlayan sofraya Taksim'de TOMA'nın önünde bitti.
- 10 Temmuz** Eskişehir'deki Gezi protestolarında sivil 5-6 kişi tarafından dövülen üniversite öğrencisi Ali İsmail Korkmaz yaşam savaşını kaybetti.
- 11 Temmuz** Eskişehir'de 19 yaşındaki Ali İsmail Korkmaz'ın ölümüne yol açan dayanın kamera kayıtlarının silindiği ortaya çıktı.
- 12 Temmuz** Millî Eğitim Bakanlığı, sonuçları açıklanan SBS'nin yabancı dil test sonuçlarının hatalı olduğunu duyurdu.
- 13 Temmuz** Taksim'de toplanan gruplara polis müdahale etti. Polisin ardından eli sopalı bir grup, gösterici ve gazetecilere saldırdı. Eylemciler saldırılara karşılık verince iki grup arasında kavga çıktı.
- 14 Temmuz** Geçimini Türk bayrağı satarak sağlayan Ali Sarıççek, Taksim'de bayrak satarak gözaltına alındı. İsyanı teşvikten tutuklanan Sarıççek, 20 yıl hapisle yargılanacak.
- 15 Temmuz** Silahsız siyahi genç Trayvon Martin'i öldüren beğinin serbest kalması üzerine ABD'de yüzbinlerce kişi sokaklara çıkarak yürüyüş yaptı.
- 16 Temmuz** Benzin fiyatına yapılan zamlarla 97 oktan kurşunsuz benzinin fiyatı 5 lirayı geçip dünyanın en yüksek fiyatla satılan benzini unvanına sahip oldu.
- 17 Temmuz** Suriye'de PKK'nın Suriye kolu PYD ile muhalifler çatıştı, Ceylanpınar iki ateş arasında kaldı, bir genç öldü, hudut karakoluna iki roket düştü.
- 18 Temmuz** Uluslararası Spor Tahkim Mahkemesi (CAS) Fenerbahçe ve Beşiktaş'ın Avrupa maçlarından men cezasının yürütmesini durdurdu.
- 19 Temmuz** El Nusra güçlerini püskürten PKK'nın Suriye kolu PYD Türkiye sınırına 100 metre mesafedeki kontrol noktasına PKK bayrağı astı.
- 20 Temmuz** PKK'nın Suriye kolu PYD Türkiye sınırındaki Resulayn'ı El Nusra milislerinden alarak kontrolü ele geçirdi.
- 21 Temmuz** PYD liderliğindeki YPG militanları Tel Abyad'da taruza geçerek bölgenin bazı bölümlerini ele geçirdi.
- 22 Temmuz** Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu, Balyoz davasında keyfi tutuklama, adil yargılama ve savunma hakkına dair üç maddenin ihlal edildiğine hükmetti.
- 23 Temmuz** Merkez Bankası faizi yüzde 6.50'den yüzde 7.25'e yükseltti.
- 24 Temmuz** İstanbul Haliç Yat Limanı ihalesinde en yüksek teklifi, 1 milyar 346 milyon dolarla Rixos Oteller zincirinin sahibi Fettah Tamince'nin şirketlerinin yer aldığı konsorsiyum verdi.
- 25 Temmuz** İspanya'da 80 km hızla girilmesi gereken viraaja 190 km hızla giren hızlı tren devrildi, 80 kişi öldü, 20'si ağır 140 kişi yaralandı.
- 26 Temmuz** Sınır ötesinden bir top mermisi, Ceylanpınar'ın Cumhuriyet Mahallesi'nde bir evin bahçesine düştü. Bir kişi öldü, 2 kişi yaralandı.
- 27 Temmuz** Mısır'da darbe karşıtlarının gösterisine ordu güçleri müdahale etti, 120 kişi öldü, 4500 kişi yaralandı.
- 28 Temmuz** Orman yangınlarında Muğla, Çanakkale, Adana ve Mersin'de 480 hektar orman alanı kül oldu.
- 29 Temmuz** Suriye lideri esad Humus'u muhaliflerden aldıklarını açıkladı. İlk görüntüler kentte taş üstünde taş kalmadığını gösterdi.
- 30 Temmuz** Genelkurmay Başkanlığı 2 bin kişi ve 350 atlıdan oluşan kaçakçı grubun Suriye sınırına geldiğini gaz ve açılan ateşle dağıtıldığını açıkladı.
- 31 Temmuz** Çanakkale açıklarından Yunanistan'ın Midilli adasına kaçak göçmen taşıyan tekne battı, 24 göçmen hayatını kaybetti.

40 TL

30 TL

40 TL

30 TL

www.mu-den.com.tr

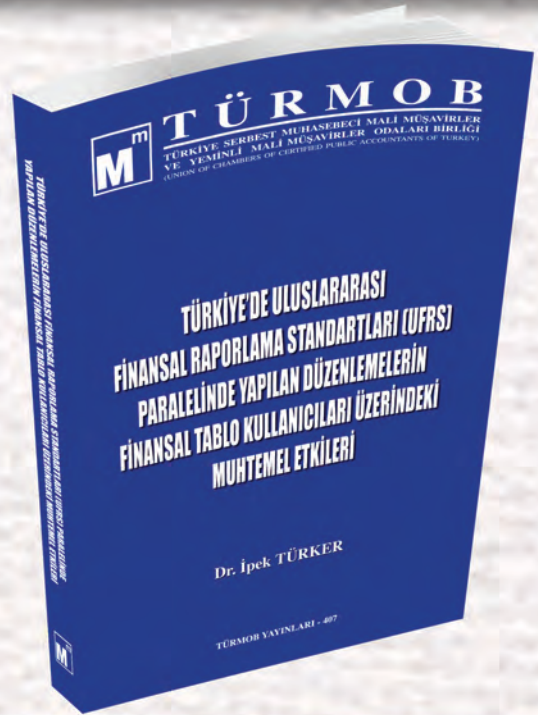
Şehit Gönenc Şk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 230 04 51 - 52

2012
baskı

50 TL

25 TL

www.mu-den.com.tr

Şehit Gönenç Sk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 230 04 51 - 52